

#### Doporučení č. 4. Zajistit efektivní strategie výuky ve třídách

##### *Klíčová zjištění*

Znevýhodněné školy od svých žáků příliš nečekají a tento pohled je třeba překonat. Je dokázáno, že pečlivě upravené a následně realizované pedagogické postupy mohou být pro žáky, kteří si nevedou příliš dobře, velmi důležité. Pokud školy opravdu chtějí zlepšit výuku ve třídách s žáky s horším prospěchem, pak i politiky musí zajistit, aby znevýhodněné školy zkombinovaly dále uvedené postupy.

- Podpořit využívání vyvážené kombinace výuky s kurikulem a hodnocením žáků, přičemž hlavním cílem je žák. Využívání diagnostických nástrojů a formativního i sumativního hodnocení žáků umožňuje učitelům monitorovat pokrok žáků a ujistit se, že žáci látku dobře chápou, rozvíjejí se jejich znalosti a dosahují toho nejlepšího možného pokroku.
- Zajistit, aby se ve školách používalo kurikulum založené na vysokých očekávaních od žáků, protože právě takové kurikulum umožňuje propagovat kulturu vysokého očekávání úspěchu.

##### *Úkol, který je třeba vyřešit: nízká očekávání od znevýhodněných žáků*

Žáci se ve vzdělávání významně liší schopnostmi, koncepcemi svého učení, styly a strategiemi jak se učit, zájmem, motivací, osobní efektivností, přesvědčením a emocemi, ale i svým jazykovým, kulturním a sociálním zázemím. Žáci si přinášejí do tříd rozdílné předchozí znalosti, které pak zásadně ovlivňují celý proces vzdělávání, a zde dochází k neustálé a složité interakci mezi jejich schopnostmi a zkušenostmi, které následně vzdělávání utvářejí (Hinton a Fischer; Schneider, Keesler a Morlock, v Dumont, Istance a Benavides, 2010). Důsledkem je, že se žáci učí různým tempem (Comber *a kol.*, 2001) a učitelé ve znevýhodněných školách se tomuto tempu musí přizpůsobit a připravit si odlišné pedagogické postupy, aby zvládli celou šíři potřeb svých žáků.

Obr. 3.3 ukazuje značné rozdíly ve výkonech žáků v rámci škol napříč zeměmi OECD. Z toho je zřejmé, že je důležité porozumět rozdílným zázemím a východiskům, které si mladí lidé přinášejí s sebou do školy, je třeba znát silné stránky, ale i limity jednotlivců a skupin žáků, jakož i jejich motivaci a aspirace, které utvářejí proces vzdělávání. A přece je v zemích OECD stále velké množství znevýhodněných škol plné učitelů i administrativních pracovníků, kteří mají ty nejlepší úmysly, ale malé zkušenosti, aby dokázali zlepšit studijní výsledky svých žáků (Gray, 2000). Taková očekávání pak mají negativní dopady na podstatu kurikula, podle kterého se žáci vzdělávají, na kvalitu výuky poskytovanou učiteli a konečně i na sebeúctu žáků, jejich ctižádost a motivaci učit se (Leithwood, 2010; Dumont, Istance a Benavides, 2010).